

“ОИЛА ВА ГЕНДЕР” ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

Н.М.ЭГАМБЕРДИЕВА, Х.Х. САЙДИВАЛИЕВА

ЗАМОНАВИЙ БОШҚАРУВДА ГЕНДЕР ТЕНГЛИК МАСАЛАЛАРИ

МОНОГРАФИЯ

“Mahalla va oila” nashriyoti
Тошкент – 2024

УҮК:

КБК:

Эгамбердиева Н.М., Сайдивалиева Х.Х.

Замонавий бошқарувда гендер тенгликтин масалалари [Матн]: Монография / Х.Сайдивалиева- Тошкент: “Маҳалла ва оила” нашриёти, 2024. - 116 б.

Тақризчилар:

Мазкур монография бошқарувда гендер тенглиги ва унинг аҳамияти, хотин-қизлар ижтимоий сиёсий фаоллигини ошириш ва уларнинг сиёсий ҳуқуқлари кафолатлари, давлат хизмати соҳасида хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш масалаларига бағишлиланган бўлиб, хотин-қизлар ва гендер тенглиги тизимида фаолият олиб бораётган мутахассислар, шунингдек мазкур мавзуга қизиқсан барча китобхонлар учун мўлжалланган.

ISBN 978-9943-9634-6-7

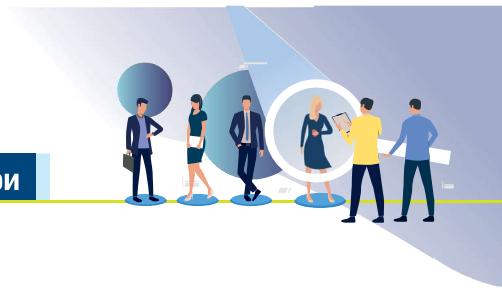
© “Оила ва хотин-қизлар” илмий-тадқиқот институти, 2024

© “Mahalla va oila” нашриёти, 2024

Замонавий бошқарууда гендер тенглик масалалари

КИРИШ

Сүнгги йилларда мамлакатимизда хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг ҳуқук ҳамда имкониятлар яратиш, жамият ва давлат ишларини бошқаришда уларнинг тўлақонли иштирок этишини таъминлаш, ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, шунингдек, тазиқ ҳамда зўравонликдан ҳимоя қилишга қаратилган кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилди. Хотин-қизларнинг жамият ҳаётидаги мавқеини юксалтириш, уларнинг ижтимоий-сиёсий ислоҳотлардаги иштирокини таъминлаш, оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, оила институтини қўллаб-қувватлаш устувор вазифага айланди. Бу борада мустаҳкам ҳуқуқий асослар яратилди ва амалиётга изчил йўналтирилди.

Бугунги кунда хотин-қизлар сиёсий майдонда фаол бўлиб, йирик ва кичик корхоналарда муваффақиятли меҳнат қилмоқда. АҚШ, Норвегия, Буюк Британия, Германия, Сингапур, Филиппин каби давлатларнинг муҳим лавозимларини аёллар эгаллаб келаётганлиги барчамизга маълум. Ўзбекистонда ҳам аёлларни парламентда, давлат идораларида ва корхоналар бошқарувида фаоллашганликларини кузатяпмиз.

Объектив тарзда ёндашганда, аёлнинг сиёсий ёки ишбилармонлик масаласида муваффақиятга эришиш йўли қийин ва мashaқатли. Мавжуд гендер стереотиплари ва ижтимоий тўсиқлар шунингдек, аёлларнинг баъзан мансаб, лавозимдан қўрқишлиари ва ўзларини ишончсиз ҳис қилишлари, оила ёки лавозим ўртасида ҳамиша танлов муаммосини пайдо қиласди. Шунга қарамасдан, сўнгги пайтларда демографлар ва социологлар эътирофи бўйича жамиятда гендер тенглиги борасида силжиш бўлаётганлигини, ишлаб чиқариш соҳасида хотин-қизлар сони кескин кўпаётганлигини, шунингдек, кичик бизнеснинг қатор йўналишларида асосан аёллар ҳисса қўшиб келаётганликлари алоҳида эътирофга лойиқ. Бугунги кунда, ҳарбий хизматда ҳам, ҳуқуқ-тартибот идораларида ҳам, судда ҳам аёлларнинг фаолият олиб бораётганлигидан ҳеч ким ажабланмайди.

Н.М.Эгамбердиева, Х.Х.Сайдивалиева

МУНДАРИЖА

Кириш 3

I БОБ. БОШҚАРУВДА ГЕНДЕР ТЕНГЛИГИ ВА УНИНГ АҲАМИЯТИ

1.1. Бошқарув тушунчаси ва унинг турлари	6
1.2. Бошқарувда гендер тенглигини таъминлашнинг аҳамияти	14
1.3. Бошқарувда эркак ва аёл раҳбарлигининг ўзига хос ҳусусиятлари.....	22

II БОБ. ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ИЖТИМОЙ СИЁСИЙ ҲУҚУҚЛАРИ АСОСЛАРИ ВА КАФОЛАТЛАРИ

2.1.Хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий ҳуқуқларининг халқаро ва миллий ҳуқуқий асослари	38
2.2. Хотин-қизлар сиёсий ҳуқуқлари ва уларни амалга ошириш муаммолари.....	51
2.3. Хорижий мамлакатларда хотин-қизлар ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш ва давлат бошқарув органлари.....	65

III БОБ. ДАВЛАТ ХИЗМАТИ СОҲАСИДА ХОТИН-ҚИЗЛАР ВА ЭРКАКЛАР УЧУН ТЕНГ ҲУҚУҚ ҲАМДА ИМКОНИЯТЛАРНИ ТАЪМИНЛАШ

3.1. Хотин-қизлар ижтимоий сиёсий фаоллигини таъминлаш масалалари.....	81
3.2. Давлат бошқарувида раҳбар аёллар ўрни ва улар иштирокини кенгайтириш.....	85
3.3. Парламентда хотин-қизлар улушини ошириш ва иштирокини таъминлаш	91

Хулоса 106
Фойдаланилган адабиёт ва манбалар рўйхати 108

Н.М.ЭГАМБЕРДИЕВА, Х.Х. САЙДИВАЛИЕВА

ЗАМОНАВИЙ БОШҚАРУВДА ГЕНДЕР ТЕНГЛИК МАСАЛАЛАРИ

"Mahalla va oila" nashriyoti

Toshkent – 2024

Нашр учун масъул: **Б. Мавлонов**

Муҳаррирлар: **У. Юнусов,**

Ў. Номозова

Бадиий муҳаррир: **Ф. Собиров**

Дизайнер-саҳифаловчи: **Л. Абдуллаев**

1940

Нашриёт рўйхат рақами № 1043191. 24.09.2021-й.

Босишига рухсат этилди: 29.04.2024.

“FF Good Pro” гарнитураси. Қоғоз бичими: 70x100 1/16

Нашриёт босма табоғи 8,8.

100000, Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек тумани,
М.Исмоилий кўчаси 1-Г уй.

“Pages Print” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Тошкент, Олмазор тумани, Чимбой кўчаси, 8-уй.

